

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.600
tel.: +373 (0) 22 21-28-07

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре, 180, каб. 600
тел.: +373 (0) 22 21-28-07

DECIZIE din 3 ianuarie 2017 cauza nr. 486/16

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, în ședință secretă, susținerile scrise și verbale ale

petiționarului: dl C.C.

reclamațiilor: dl I.S., șef al Catedrei Electroenergetică în cadrul Facultății Energetică și Inginerie Electrică a Universității Tehnice din Moldova (UTM), dl V. P., decan al Facultății Energetică și Inginerie Electrică a UTM, dl N.M., conferențiar universitar, catedra Electroenergetică, și

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa hărțuire pe criteriu de vârstă și performanțe profesionale în câmpul muncii, manifestată printr-un șir de acțiuni intimidante și prin refuzul de promovare la concursul pentru ocuparea postului de conferențiar universitar la catedra Electroenergetică a Facultății Energetică și Inginerie Electrică a Universității Tehnice a Moldovei.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde parțial cerințelor art. 13 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității din 25.05.2012. Unele pretenții invocate ridică excepții de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 lit. c) și b) din Legea nr. 298 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 21.12.2012. Acestea vor fi abordate odată cu formularea concluziilor finale pe dosar.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul menționează că a fost angajat la Universitatea Tehnică a Moldovei din 20.12.1992 până la 20.11.2016, deținând funcția de conferențiar universitar la catedra Electroenergetica, Facultatea de Energetică și Inginerie Electrică. Petiționarul susține că este hărțuit de către un grup de cadre *"pensionare"* din cadrul UTM. Petiționarul notează că hărțuirea sa psihologică a început în anul 2010, după editarea primului său manual *"Bazele metrologiei, standardizării și măsurărilor electrice"*. Conflictul s-a iscat după ce petiționarul a refuzat să indice, ca prim-autor al acestui manual, numele prim-prorectorului UTM dl P. T. Petiționarul mai susține că în aprilie 2016 a demascat plagiatul dlui T., prim-prorector UTM, la editarea manualului *"Evaluarea impactului de mediu"*, iar din acel moment a început întregul calvar. Petiționarul notează că sistematic a fost supus unei hărțuiri morale, fiindu-i călcată în picioare demnitatea. În septembrie 2016 hărțuirea a ajuns la apogeul ei, fiind depozitat, de către șeful catedrei I.S., de sarcina didactică la disciplina *"Metrologie, standardizare și măsurări electrice"* pe care o citea studenților de 23 ani. Petiționarul a fost substituit de către șeful catedrei din calitatea de evaluator și la susținerea examenelor la disciplinele predate de dumnealui. Petiționarului menționează că, acțiunile de destabilizare și culpabilizare au continuat cu invitații la ședințele Comisiei Disciplină, Integritate și Etică a Senatului Universității Tehnice din Moldova, cu reducerea la 0,75 de unități de sarcină didactică titulară fără motiv sau consultații cu colectivul catedrei, cu lichidarea întregului

tiraj al ziarului în care el a plasat un articol ce ținea de jubileul său de 50 de ani.

- 3.2 Petiționarul susține că i-a fost știrbită autoritatea profesională prin impedimentele create de către șeful catedrei la recenzarea manualelor editate de dumnealui. Acesta explică că șeful catedrei, dl I.S., la indicația prim-prorectorului UTM, dl T., prescria din start cui anume urmau a fi prezentate manualele pentru recenzare, acesta fiind impus să se adreseze la alți șefi de catedre și alți decani. Petiționarul susține că spre deosebire de reclamați (d-nii I. S., N.M. și V.P.) care în ultimii ani n-au susținut și n-au prezentat nici o lecție deschisă, în planul de activitate al catedrei pe anul universitar 2015-2016, 2016-2017, i s-a stabilit desfășurarea lecțiilor deschise. Petiționarul susține că ulterior erau analizate tendențios de persoanele menționate mai sus. Petiționarul notează că repartizarea contingentului de studenți la proiectele de an și proiectele de licență, era discriminatorie, acestuia revenindu-i cei mai slabi studenți. Petiționarul consideră discriminatorie și modalitatea de repartizare a sarcinii didactice. Acesta explică că fiind specialist licențiat în domeniul proiectării instalațiilor și rețelelor electrice, reconfirmat la fiecare 5 ani, specialist licențiat în auditul energetic, an de an i se oferă sarcină preponderent la anul I și II universitar, discipline predarea cărora, nu necesită calificări și experiență, ca de ex. „Informatică”, „Grafica asistată de calculator”. Petiționarul notează, de asemenea, că pe parcursul anului 2016 nu i s-a acceptat participarea la stagiere în programul SABIT în SUA și la simpozionul SINGRO-2016 din Craiova.
- 3.3 Petiționarul indică că la moment structura statelor catedrei „Electroenergetica”, F.E.I.E este de 11 persoane în state, dintre care doctori științe tehnice – 6 persoane, dintre care 4 persoane pensionari cu vârstă înaintată, de peste 72 ani și 5 persoane (toți fără titlu științific și didactic) – care activează prin cumul. Petiționarul consideră acest fapt o discriminare majoră pe criteriu de vârstă și pe criteriu de performanță în activitate și susține că aceștia sunt promovați automat an de an de aceiași pensionari aflați pe viață în posturi manageriale de șefi de catedre și decani.

Poziția reclamatului - dl I.S., șef al Catedrei Electroenergetică în cadrul Facultății Energetică și Inginerie Electrică a UTM

- 3.4 Reclamatul explică că, în anul 2010 petiționarul a solicitat o recomandare din partea catedrei pentru publicarea lucrării „Bazele metrologiei, standardizării și măsurărilor electrice” ca manual. Catedra i-a propus petiționarului să editeze această lucrare ca „Cicluri de prelegeri” la disciplina respectivă. Întrucât dumnealui a insistat la manual, s-a solicitat avizul catedrei de Electromecanică și Metrologie din cadrul Facultății de Energetică, care era și este responsabilă de pregătirea specialiștilor la specialitatea „Inginerie și managementul calității”. În urma analizei conținutului manualului catedra de Electromecanică și Metrologie, manualul nu a fost recomandat către editare. La UTM se editează numai acele manuale, care sunt recomandate de Senatul UTM.
- 3.5 Reclamatul confirmă că petiționarul a fost substituit cu profesorul I.S. pentru evaluarea disciplinei „Metrologie, standardizare și măsurări electrice”, explicând că acesta a fost nominalizat de către o Comisie instituită în acest sens la indicația decanului facultății, urmarea a numeroaselor plângeri parvenite de la studenți.
- 3.6 Referitor la lecțiile deschise, reclamatul notează că acestea s-au desfășurat conform planului de activitate și prevederile pct. 17 ale Regulamentului cu privire la ocuparea posturilor didactice în UTM, care stipulează că candidații la posturile de profesor universitar și de conferențiar universitar trebuie să țină câte 2-3 prelegeri în prezența studenților, colectivului catedrei și a cel puțin unui membru al Comisiei de concurs.
- 3.7 Referitor la refuzul de a i se acceptat cererea de deplasare, reclamatul notează că petiționarul a transmis cererea privind deplasarea la simpozionul SINGO-2016 din Craiova (România) prin secretara catedrei, însă nu a atașat la această cerere invitația și nu a așteptat ca să obțină viza șefului de catedră. În legătură cu aceasta a fost refuzat. Pe parcursul activității celelalte deplasări solicitate de către petiționar au fost acceptate.

Poziția reclamatului - dl V.P., decan al Facultății Energetică și Inginerie Electrică a UTM

- 3.8 Reclamatul menționează că petiționarul hărțuiește de mai mulți ani studenții și colegii din catedră și facultate, pe studenți - prin crearea unor situații, în care aceștia sunt nevoiți să procure materiale didactice la prețuri exagerate; pe colegi - printr-o atitudine negativă și

nerespectuoasă față de aceștia, care se manifestă prin ofense în adresa colegilor de la catedră în discuție cu alți membri ai colectivului facultății, pe rețelele de socializare și în multiplele scrisori și adresări în instanțele superioare și alte structuri statale. Cu toate acestea, petiționarul a fost promovat pentru a susține teza de doctor în tehnică, pentru a obține titlul de conferențiar universitar, a fost înaintat de două ori la premiile Senatului UTM, promovat de mai multe ori la concurs la postul de conferențiar al catedrei. Reclamatul explică că comportamentul nedemn al petiționarului a determinat la nepromovarea lui de către catedră și Senatul UTM la concursul pentru ocuparea postului de conferențiar universitar pentru următorii 5 ani.

- 3.9 Acesta explică comportamentul nedemn prin numeroase adresări și plângeri parvenite din partea studenților, care cereau să fie luate măsuri față de dl C., să fie înlocuit cu alți profesori, atât la ținerea cursurilor, cât și ca conducător la proiectare. Petiționarul era apreciat negativ și în sondajele absolvenților a mai multor promoții de la specialitate și a studenților, care au ascultat cursurile acestuia. În toate aceste sondaje absolvenții și studenții menționează că, pentru a obține o notă pozitivă, sau una mai mare, au oferit anumite favoruri examinatorului, și, mai mult ca atât, indică direct numele dlui C. Totodată, când li se propune să enumere trei profesori ai căror prestație și profesionalism le-au marcat decisiv formarea profesională și cu care ar dori să colaboreze în continuare, nici un student nu l-a menționat pe dl C.
- 3.10 Șase ani în urmă, colectivul catedrei s-a adresat cu un demers către rectorul universității, în care a cerut luarea de măsuri adecvate pe marginea acțiunilor dlui C. La indicația domnului rector problema a fost examinată la o ședință comună a Comisiei de Integritate și Etică a UTM și a catedrei de Electroenergetică. În rezultatul discuțiilor ce au avut loc, comisia a decis de a propune domnului rector să anunțe concurs anticipat pentru poziția, pe care o ocupa dl C. Rectorul i-a aplicat domnului C. o mustrare aspră. Peste 2 ani, comportamentul dlui C. a fost examinat la Adunare Generală a colectivului facultății, la care, prin vot unanim, a fost luată decizia de a se adresa repetat către rectorul universității cu propunerea de luare a măsurilor adecvate în privința petiționarului. Comportamentul acestuia a fost examinat la o altă ședință a Comisiei Disciplină, Integritate și Etică a Senatului UTM, în rezultat fiindu-i aplicată a doua mustrare aspră. În luna septembrie a acestui an de studii, în baza unui demers al decanului către rector, la care au fost anexate adresările a patru grupe de studenți din facultate, dl C. iarăși a fost examinat la Comisia Disciplină, Integritate și Etică a Senatului UTM.
- 3.11 Când privește coruperea în promovarea manualelor, editate de petiționar, se menționează că lucrarea „Bazele metrologiei, standardizării și măsurărilor electrice” a fost înaintată de către petiționar pentru a fi editată ca manual în anul 2010. La ședința catedrei Electroenergetica din 28.04.2010 această lucrare a fost examinată și propusă spre editare ca ciclu de prelegeri pentru studenții specialității Electroenergetica. Petiționarul nu a fost de acord cu această propunere și a insistat ca catedra să înainteze lucrarea spre editare ca manual. Deoarece lucrarea era destinată studenților de la toate specialitățile facultății, petiționarului i s-a propus să obțină o recenzie și de la catedra Electromecanică și metrologie din cadrul facultății. Avizul acestei catedre asupra lucrării în cauză a fost negativ. Autorului i s-a propus să facă unele modificări și completări în conținutul lucrării, propunere care nu a fost acceptată de către el. În scurt timp dl C. a editat lucrarea dată de sine stătător, obținând, totodată, statutul de manual pentru ea prin Ministerul Educației. Referitor la lucrarea "Metodologia auditului energetic industrial" aceasta pentru a fi aprobată spre editare a fost propusă pentru recenzare în prealabil lectorul superior al catedrei dnei I.D., apoi profesorul universitar dl I.S. Ambii au reîntors lucrarea autorului și au menționat că nivelul acesteia nu este satisfăcător și urmează a fi refăcută. Dl C. a refuzat să refacă lucrarea și a editat-o de sine stătător. Alte lucrări ale dlui C. nu au fost înaintate spre examinare la catedră, dar au fost editate de acesta de sine stătător la editura "Tehnica - Info". Dacă cadrul didactic dorește ca lucrările acestuia să fie editate la editura UTM, să fie achiziționate de biblioteca UTM și incluse în procesul didactic, el trebuie să respecte modalitatea stabilită de prezentare, aprobare și editare a acestor lucrări.
- 3.12 Reclamatul menționează că, din partea studenților, au parvenit mai multe adresări prin care aceștia și-au exprimat insatisfacția privind calitatea predării de către dl C. a cursului Metrologie, standardizare și măsurări electrice. Studenții susțineau că petiționarul îi impunea să procure de la el la prețuri exagerate (300 - 400 lei) manualul la curs, editat de dumnealui. De asemenea se susține că petiționarul a inclus în chestionarul de la examen

unele subiecte, care nu au fost examinate în cadrul cursului și altele. Adresări au fost de la studenții specialității Inginerie și Management în Energetică de la catedra dlui profesor V. A. Astfel s-a solicitat de la dumnealui o investigare a cazului. Dl prof. V. A. a constatat că faptele se adevăresc, ceea ce a menționat într-un demers pe numele decanului. Prin alt demers dumnealui a informat că catedra Termotehnică și Management în Energetică, pe care o conduce, refuză pe viitor serviciile dlui C. în ținerea cursului Metrologie, standardizare și măsurări electrice pentru studenții specialităților din cadrul catedrei.

- 3.13 Referitor la repartizarea celor mai slabi studenți la susținerea proiectelor de an și de licență, reclamatul susține că se practică alegerea conducătorilor de proiecte de către însași studenți. Studenții, de regulă, nu vor să conlucreze cu dl C., rămânând doar studenții slabi, care știu din start că proiectul le va fi realizat de către acesta contra plată. Reclamatul menționează că la susținerea proiectelor în comisii, acest fapt se observa ușor, deoarece studenții nu cunoșteau conținutul acestora și conțineau greșeli. Au fost cazuri când studenții se revoltau că au achitat sume considerabile dlui C., iar acesta "a făcut haltură". Anume din aceste considerente în toți acești ani dl C. nu a fost promovat în Comisia pentru susținerea proiectelor de licență la specialitate.

Poziția reclamatului - dl N.M. conferențiar universitar, catedra Electroenergetică

- 3.14 În ceea ce ține de plagiat reclamatul explică următoarele. Cursul Iluminatul electric îl predă vreo 40 de ani, ultimii 25 de ani în ambele limbi. S-a stagiut la catedra „Electricescos osvescenie” a Institutului Energetic din Moscova. Dat fiind faptul că ocupa o funcție administrativă în cadrul UTM, ceea ce nu îi permite să aibă o sarcină didactică mai mult de 0,5 a renunțat la cursul dat cu predare în limba rusă, care a fost preluat de petiționar. După 2-3 ani de predare, petiționarul a editat o carte de 400 pagini pe care o comercializa studenților cu 400 lei, pe când manualul editat de către dânsul costa doar 80 lei. Cursul Iluminatul electric era asigurat bine cu manuale clasice în limba rusă. Actualmente și în viitor cursul se va ține doar în limba română, așa că editarea manualului a fost inutilă. Ce tine de manualul Iluminatul electric, acesta a fost editat din contul Asociației Consumatorilor de Energie, cu mari probleme financiare, autorul nu a primit nici un bănuț onorariu și 100 ex. au fost dăruite bibliotecii universității. După apariția manualului la universitate vine o dispoziție a prim-ministrului însoțită de scrisoarea dlui C.C prin care se solicita instituirea unei comisii cu participarea Academiei de Științe, Ministerului Economiei, Ministerului Educației și UTM pentru a examina problema plagiatului admisă de autorul manualului Iluminatul electric. UTM prin ordinul rectorului a instituit o comisie care a examinat situația, iar rezultatul a fost expediat Prim-ministrului, Ministerului Educației.
- 3.15 Reclamatul infirmă faptul că, în anul 2016, petiționarului i-a fost refuzată participarea la 2 programe de perfecționare. Acest lucru se confirmă prin faptul că în această perioadă petiționarul a fost remunerată deplin. Problema a vizat faptul că în invitația prezentată de către petiționar, conferențiarul titular al UTM, a fost nominalizat la acest program în calitate de angajat al Ministerului Dezvoltării Teritoriale și Construcțiilor. Printre documentele necesare de prezentat se regăsea acordul administrației de a acorda solicitantului delegația de plecare în perioada respectivă. Astfel, din calitatea de șef Departament Resurse Umane s-a luat legătura telefonică cu persoana responsabilă din cadrul Ambasadei SUA, pentru a clarifica situația.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția hărțuirii ca fiind orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul

discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 4** se consideră forme grave ale discriminării: d) discriminarea persoanelor pe baza a două sau mai multe criterii; e) discriminarea săvârșită de două sau mai multe persoane; **art. 7 alin. (1)** se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor stabilite de prezenta lege, care au drept efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament la angajare sau concediere, în activitatea nemijlocită și în formarea profesională; **alin. (2)** se consideră discriminatorii următoarele acțiuni ale angajatorului: c) refuzul neîntemeiat de admitere a unor persoane la cursurile de calificare profesională; f) hărțuirea; g) orice altă acțiune care contravine prevederilor legale; **alin. (3)** refuzul de angajare, de admitere la cursurile de calificare profesională sau de promovare a persoanelor este considerat neîntemeiat dacă: b) se pretinde că persoana nu corespunde unor cerințe care nu au nimic în comun cu calificarea profesională solicitată pentru exercitarea profesiei sau se solicită corespunderea cu oricare alte cerințe ilegale cu consecințe similare.

- 4.3 **Codul Muncii al RM nr. 154 din 28.03.2003 la art. 5 lit. g)** prevede că asigurarea egalității salariaților, fără nici o discriminare, la avansare în serviciu, luându-se în considerare productivitatea muncii, calificarea și vechimea în muncă în specialitate, precum și la formare profesională, reciclare și perfecționare; **art. 8 alin. (1)** în cadrul raporturilor de muncă acționează principiul egalității în drepturi a tuturor salariaților. Orice discriminare, directă sau indirectă, a salariatului pe criterii de sex, vârstă, rasă, culoare a pielii, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, domiciliu, dizabilitate, infectare cu HIV/SIDA, apartenență sau activitate sindicală, precum și pe alte criterii nelegate de calitățile sale profesionale, este interzisă; **art. 199 alin. (1)** Regulamentul intern al unității trebuie să conțină următoarele prevederi: **lit. b)** respectarea principiului nediscriminării, eliminarea hărțuirii sexuale și a oricărei forme de lezare a demnității în muncă; **art. 297 alin. (1)** ocuparea tuturor funcțiilor științifice și didactice în instituțiile de învățământ superior se efectuează în temeiul unui contract individual de muncă pe durată determinată, încheiat conform rezultatelor concursului. Regulamentul privind modul de ocupare a funcțiilor nominalizate se aprobă de Guvern.
- 4.4 **Codul Educației al RM nr. 152 din 17.07.2004 la art. 79 alin. (1)** menționează că instituțiile de învățământ superior dispun de statut de autonomie universitară; **alin. (2)** autonomia universitară constă în dreptul comunității universitare de organizare și autogestionare, de exercitare a libertăților academice fără niciun fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de asumare a unui ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu politicile și strategiile naționale ale dezvoltării învățământului superior; **alin. (3)** autonomia universitară vizează domeniile conducerii, structurării și funcționării instituției, activității didactice și de cercetare științifică, administrării și finanțării și se realizează, în principal, prin: **lit. a)** organizarea, desfășurarea și perfecționarea procesului de învățământ și de cercetare științifică; **lit. c)** elaborarea planurilor de studii și a programelor analitice în conformitate cu standardele educaționale de stat; **lit. e)** selectarea și promovarea personalului didactic, științifico-didactic și științific, precum și a celorlalte categorii de personal din instituția de învățământ; **lit. f)** stabilirea criteriilor de evaluare a activității didactice și de cercetare științifică.
- 4.5 **Legea cu privire la conflictul de interese nr. 16 din 15.02.2008 la art. 2** conține noțiunea de conflict de interese – conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art. 3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii.
- 4.6 **Hotărârea Guvernului RM nr. 854 din 21.09.2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior la pct. 9** prevede că la concursul pentru ocuparea postului de conferențiar universitar pot participa candidații care s-au manifestat plenar în activitatea didactico-științifică, țin cursuri la ciclul I, la ciclul II, participă la expoziții republicane (internaționale), sunt conducători de teze (proiecte) anuale, de licență și de master, au publicații științifice, metodico-didactice și de creație de nivel republican și care: a) dețin titlul de conferențiar universitar în domeniul respectiv; b) dețin gradul de doctor habilitat în domeniul științei corespunzător postului sau într-un domeniu înrudit și au o vechime de cel puțin 2 ani de activitate didactică în învățământul superior sau de cel puțin 5 ani de activitate științifică; c) dețin gradul de doctor în domeniul științei corespunzător postului sau într-un domeniu

înrudit și au o vechime de cel puțin 5 ani de activitate didactică sau de cel puțin 10 ani de activitate științifică; d) nu dețin grad științific, dar desfășoară activități didactice, de producție sau de creație înalt apreciate, sunt autori (coautori) de manuale, monografii, lucrări științifice, opere de artă, au elaborat tehnologii, aparate, utilaje, dețin titluri onorifice de Om Emerit (în domeniul artelor sau al sportului), de Maestru în Arte, de Maestru al Literaturii, de Laureat al Premiului de Stat (în domeniul științei), sunt antrenori emeriti și au o vechime de cel puțin 9 ani de activitate în domeniu, dintre care cel puțin 5 ani de activitate științifico-didactică în învățământul superior. La ședința catedrei este obligatorie prezența unui membru al Comisiei de concurs și cel puțin a 2/3 din membrii catedrei. Catedra, prin vot secret, își exprimă opinia pro/contra pentru ocuparea postului de către persoana respectivă. La vot participă doar personalul didactic de bază al catedrei. Procesul-verbal al ședinței catedrei și dosarele personale ale candidaților vor fi prezentate Comisiei de concurs în termen de cel mult 5 zile de la ședința catedrei; **pct. 14** în scopul organizării și desfășurării concursului pentru ocuparea posturilor didactice, rectorul desemnează anual Comisia de concurs, în componența aprobată în prealabil de Senat prin vot deschis. Comisia de concurs include președintele, secretarul și trei membri; **pct. 18** candidații la posturile de profesor universitar și de conferențiar universitar vor ține 2-3 prelegeri în fața studenților, cu participarea membrilor colectivului catedrei, facultății, a membrilor Comisiei de calitate și a cel puțin a unui membru al Comisiei de concurs; **pct. 19** Comisia de concurs examinează materialele prezentate de catedră și, prin vot deschis, ia decizia de a recomanda sau nu Senatului persoana respectivă pentru alegerea în postul solicitat. Comisia poate invita la ședința sa persoana interesată; **pct. 20** alegerile în posturile de profesor universitar și de conferențiar universitar se efectuează de către Senat în termen de cel mult 45 zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs, prin vot egal, secret și liber exprimat. Ședința Senatului este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din numărul membrilor săi. Senatul, prin vot deschis, cu majoritatea simplă, ia decizia de a include sau nu candidații respectivi în buletinul de vot. Pentru organizarea votării, Senatul alege din membrii Senatului, prin vot deschis, comisia de numărare a voturilor. Fiecare membru al Senatului votează o singură persoană din lista candidaților înscriși în buletinul de vot. Buletinele în care au fost votați mai mulți candidați se consideră nule. Prezența candidaților la ședința Senatului nu este obligatorie. Este declarat ales în postul de profesor universitar sau de conferențiar universitar candidatul care a acumulat majoritatea simplă (nu mai puțin de 50 la sută plus un vot) de voturi din numărul total de membri ai Senatului care au participat la votare. În cazul în care nici unul din candidați nu a acumulat minimumul necesar de voturi, votarea se repetă la aceeași ședință pentru primii 2 candidați care au acumulat numărul cel mai mare de voturi (dacă la concurs au participat mai mult de 2 candidați) sau pentru candidatul care a acumulat cele mai multe voturi (dacă la concurs au participat 2 candidați). Dacă, în urma votării repetate, candidatul respectiv nu a acumulat majoritatea simplă de voturi, se anunță un nou concurs peste un an de zile. Persoanele care nu au trecut concursul pot participa la un nou concurs la același post în aceeași instituție; **pct. 35** persoana ajunsă la vârsta de pensionare, în conformitate cu legislația în vigoare, continuă să exercite activitățile didactice până la expirarea termenului de alegere în post. După expirarea acestui termen, cu persoana de vârstă pensionară care a obținut permanent rezultate meritorii în activitatea didactică și științifică, poate fi încheiat un contract individual de muncă pe o perioadă determinată ce nu depășește 5 ani, care ulterior poate fi prelungit.

- 4.7 **Convenția Europeană a Drepturilor Omului la art. 14** prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

III. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din alegațiile petiționarului Consiliul reține că, se invocă o pretinsă hărțuire în câmpul muncii pe criteriu de vârstă și performanțe profesionale.
- 5.2 Deși pretențiile petiționarului vizează întreaga sa activitate desfășurată în cadrul universității, Consiliul reține spre examinare doar faptele care s-au produs după 5 octombrie 2015, deoarece potrivit pct. 42 lit. b) Legea nr. 298/2012, Consiliul examinează doar faptele care satisfac cerința termenului de prescripție. În egală măsură, pretenții care

vizează respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal, nu intră în domeniul de competență a Consiliului.

- 5.3 Consiliul reamintește, că atât legislația națională (*art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității*), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (*a se vedea cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57*) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse în plângere, pentru a institui o prezumție a discriminării petiționarul urma să prezinte fapte care ar arăta existența cumulativă a următoarelor elemente:
- a) comportamentul nedorit
 - b) care a condus la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator,
 - c) scopul sau efectul comportamentului a fost să lezeze demnitatea
 - d) pe baza unui criteriu stipulat de lege.
- 5.4 Din materialele dosarului, Consiliul constată că, cele relatate de petiționar permit instituirea prezumției discriminării, or toate elementele formei de discriminare invocate au fost corespunzător descrise. Conform art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității din 25.05.2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituțiilor despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Aici, Consiliul urmează să aprecieze existența/lipsa unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului deplâns.
- 5.5 Examinând aplicabilitatea criteriului de performanțe profesionale, invocat de către petiționar, Consiliul notează că ambiguitatea acestuia nu permite să-l recunoască ca fiind un criteriu protejat, de rând cu celelalte criterii. Or, acesta nu este un criteriu protejat recunoscut de vreun act normativ național sau de vreo jurisprudență instanței internaționale sau regionale de drepturile omului. Astfel, acest criteriu nu poate fi reținut ca criteriu protejat în sensul celor prevăzute la art. 1 al Legii nr. 121 cu privire la asigurarea egalității.
- 5.6 Analizând materialele cauzei, Consiliul nu neagă că reducerea sarcinii didactice, înlăturarea din funcția de examinator la disciplina „Metrologie, standardizare și măsurări electrice” predate de dumnealui, ar fi constituit un comportament nedorit de petiționar. Cu toate acestea, analizând circumstanțele, în care s-au produs aceste evenimente, Consiliul nu poate reține că vârsta petiționarului a generat aceste acțiuni. Consiliul a constatat că adoptarea deciziilor a fost generată de plângerile înaintate de către studenți cu privire la prestația și comportamentul petiționarului, precum și din rezultatele sondajului de opinie al studenților. Astfel, Consiliul subliniază că pentru constatarea oricărei forme de discriminare este necesară stabilirea unei legături cauzale între „tratamentul mai puțin favorabil” sau „comportamentul nedorit” și criteriul protejat al persoanei care este afectată. Această conexiune strânsă între un motiv de discriminare (în acest caz, vârsta), este esențială pentru constatarea unui fapt de discriminare. Această relație de cauzalitate trebuie să coaguleze într-un tot întreg: acțiunile întreprinse de autor, efectele pe care acestea le produc pentru victimă (un anumit prejudiciu sau dezavantaj) și un anumit motiv de discriminare. Cauzalitatea nu înseamnă doar o simplă afirmație, ci argumente și probe obiective care trebuie să fundamenteze elementele descrise mai sus.
- 5.7 Cât privește alegațiile petiționarului referitor la împiedicarea acestuia de a participa la stagiul oferit de programul SABIT în SUA, Consiliul observă o posibilă depășire a atribuțiilor de serviciu prin încălcarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Ținând cont de faptul că pe aceste aspecte s-a pronunțat organul competent, Consiliul acceptă ca fiind o încălcare a legislației constatată și nu o faptă discriminatorie.
- 5.8 Referitor la stabilirea de lecții deschise ce urmau a fi susținute de către petiționar și evaluarea calității acestora, Consiliul stabilește că potrivit Regulamentului cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior, susținerea de lecții publice de către candidatul la funcția de conferențiar universitar, este o condiție obligatorie pentru a participa la concursul de numire în funcție. Consiliul explică că, în circumstanțele examinate, desfășurarea lecțiilor deschise constituie o cerință profesională care este esențială și determinantă de natura specifică a activității în cauză, ceea ce în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (5) al Legii nr. 121 cu privire la asigurarea egalității nu constituie discriminare. Respectiv, stabilirea acestor lecții nu poate fi acceptată ca

acțiune de hărțuire din partea conducerii catedrei, în ipoteza în care petiționarul intenționa să participe la concurs.

- 5.9 Consiliul, examinând baza normativă aplicabilă situației, a identificat unele aspecte aparent discriminatorii, în special prevederea pct. 35 din Hotărârea Guvernului nr. 854 din 21.09.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior. Întrucât acest aspect nu formează obiectului plângerii, ci provine din prevederile normative, Consiliul va include examinarea corespunderii actului respectiv cu standardele privind nediscriminarea în Planul de Acțiuni al Consiliului pentru anul 2017 și va elabora avizul corespunzător.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 7 alin. (2) lit. f) și alin. (5), 13 și 15 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct.61 al Legii nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă hărțuire în câmpul muncii.
2. Consiliul va examina suplimentar prevederile pct. 35 din Hotărârea Guvernului nr. 854 din 21.09.2010 din perspectiva discriminării pe criteriul de vârstă.
3. Prezenta decizie se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
4. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 ale Legii nr.298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – Președinte

Oxana GUMENNAIA – Membră

Andrei BRIGHIDIN – Membru

Lucia GAVRILIȚĂ – Membru